

Rozwój sześciolatka

Rozwój intelektualny sześciolatka

Sześciolatek potrafi zadziwić. Z jednej strony jest wybuchowy i nieprzewidywalny, a z drugiej zorientowany na zdobywanie nowych umiejętności i skupiony na doskonaleniu tych już posiadanych. Sześciolatek jest dość nieelastyczny i ... chwiejny. Wszystko, czego doświadcza, jest dobre lub złe, czarne albo białe. Potrafi zaskoczyć i trudno za nim nadążyć..

Co już potrafi dziecko w wieku 6 lat:

- Czyta lub szybko się tegoż uczy.
- Umie pisać bądź szybko tę umiejętność opanowuje.
- Interesują go krótkie, często własnoręcznie opisane, historie.
- Zna różne piosenki i wierszyki, kolejnych uczy się z łatwością.
- Rozwiązuje swoje problemy, a przynajmniej podejmuje próby.
- Umie się skoncentrować na jednej czynności (mniej więcej kwadrans), choć ma problem z podzielnością uwagi.
- Radzi sobie z przeróżnymi skomplikowanymi czynnościami - od wycinania po wiązanie butów.
- Ma bogate słownictwo (zna około 4 000 słów), choć wciąż używa słów przez siebie wymyślonych np. „trzymańcie” vel uchwyt.
- Umie wykonywać proste obliczenia matematyczne, lubi bawić się cyframi.
- Rozpoznaje kształty, nie tylko je z łatwością odtwarza, ale i traktuje je kreatywnie – tworzy geometryczne rysunki.
- Interesuje się światem – zjawiskami przyrodniczymi, mapami, ale i zjawiskami społecznymi – zawodami, jakie wykonują różni ludzie czy rolami społecznymi – mąż, mama, dziecko.
- Poznaje zasady działania zegara, zna nazwy dni tygodni, miesiące.
- Lubi się wypowiadać na różne tematy – jego wypowiedzi są dłuższe, ciekawe, logiczne. Można z nim porozmawiać na naprawdę różne tematy.
- Rozróżnia świadomie stronę lewą od prawej.
- Rozpoznaje i zapamiętuje dźwięki.
- Dziecko potrafi tworzyć zdania współrzędnie i podrzędnie złożone.
- Układa puzzle.
- Podejmuje samodzielnie decyzje.
- Rozumie pojęcie czasu, przestrzeni, koloru, liczb.
- Rozumie, że rzecz widziana z daleka wydaje się mniejsza niż jest w rzeczywistości.
- Rozumie różnicę pomiędzy czymś przypadkowym a zamierzonym.
- Zna dni tygodnia, nazwy miesiące, pory roku.
- Potrafi się skupić na ok. 15 min.
- Nie ma rozdzielności uwagi.
- Bawi się w zabawy z podziałem na role.
- Zaczyna stawiać hipotezy, w których istotną rolę pełnią jego wyobrażenia. Ma jeszcze małe zasoby wiedzy, ale próbuje sobie radzić.
- Swobodnie prowadzi rozmowy. Lubi rozmawiać i dzielić się swoimi spostrzeżeniami i przemyśleniami.
- Próbuje uzasadniać swoje decyzje. Próbuje bronić swoich racji za wszelką cenę, często w sposób wybuchowy i nieopanowany. Trwa walka o swoją tożsamość i niezależność.
- Sześciolatek jest ciekawy świata, choć czasem trochę niepewny w działaniach.
- Dziecko powinno umieć współdziałać z rówieśnikami i przestrzegać określonych norm zachowania.
- Sześciolatek zaczyna przewidywać intelektualne i emocjonalne skutki swego działania.

Rozwój emocjonalny sześciolatka w pigułce

Co charakteryzuje rozwój 6- latka?

- coraz większe zróżnicowanie emocji pod względem treści wachlarz zdecydowanie się powiększa,
- emocje sześciolatka są często bardzo chwiejne. Maluchy w tym wieku szybko przechodzą z jednego skrajnego stanu do drugiego. Są bardzo chimeryczne. Na przykład w jednej chwili cieszą się z wyjazdu na wycieczkę, a zaraz zdumionym rodzicom oznajmiamy, że one nie znoszą wycieczek i nigdzie nie pojadą,
- gwałtowne reakcje emocjonalne, które są często odpowiedzią na odmowę ze strony innych osób, która dla 6-latka jest wręcz niemożliwe do zaakceptowania. Dziecko jest szalenie egocentryczne - według niego osobiste pragnienia i oczekiwania są dla najważniejsze i to nie tylko dla niego,
- sześciolatkom trudno jest przyjąć krytykę i przyznać się do własnej winy (stąd też często „zrzucają” ją na innych. 6-latki często też kłamią, byle uniknąć kłopotów albo zyskać w oczach innych,
- ponownie nasilają się różne lęki. Są one bardzo różne. Dziecko boi się tego, co podpowiada mu wyobraźnia, a więc czarownic, duchów, smoków, potworów, ale i głośnych, nagłych dźwięków. Pojawiają się też lęki związane z przestrzenią (obawa przed zgubieniem się).

Źródła przeżyć emocjonalnych w wieku przedszkolnym

- Zmiana rodzaju i wzrost wymagań stawianych dziecku przez otoczenie - pojawia się konieczność dostosowania zachowania do norm zwyczajowych, społecznych i moralnych;
- Poszerzenie kontaktów społecznych (zwiększenie ilości osób znaczących) - tu duże znaczenie ma stworzenie właściwego środowiska wychowawczego, które ma być podstawą uformowania szczerzej więzi z dzieckiem, co stanowi podstawę korzystnie i skutecznie odbywającego się procesu kształtowania osobowości;
- Zwiększenie roli kontaktów dziecka z rówieśnikami i dziećmi w innym wieku - tylko część reakcji zachodzących w tych kontaktach może być kontrolowanych przez środowisko wychowawcze i przez nie organizowane.

Rozwój fizyczny sześciolatka

Sześciolatki są zazwyczaj ruchliwe, sprawne fizycznie, zwinne i pełne energii. Naturalnie, jak w każdej grupie wiekowej, zdarzają się tak dzieci o wyjątkowych umiejętnościach i niespożytej energii, jak i te, które radzą sobie nieco gorzej i mają mniejsze zapotrzebowanie na aktywność ruchową.

Rozwój fizyczny dziecka w okresie przedszkolnym jest dynamiczny, ale nie równomierny, to znaczy nie przebiega w jednakowym tempie i rytmie. I tak o ile trzeci i czwarty rok życia charakteryzują zmiany o charakterze umiarkowanym, o tyle później następuje wyraźne nasilenie procesów rozwojowych.

Jakie zmiany obserwujemy u sześciolatków?

Najczęściej wśród sześciolatków można zauważyć szybki postęp rozwoju dużej motoryki – dzieciaki dobrze sobie radzą z piłką, jeżdżą na rowerze, sprawnie pokonują schody, skaczą. Zmianie ulega też mała motoryka – dzieci staranniejsz rysują, sprawniej zapinają guziki, lepiej posługują się nożyczkami czy sztućcami. Ich prace są bardziej precyzyjne, przemyślane i czytelne. Konsekwentnie posługują się sprawniej jedną ręką – podczas jedzenia, rysowania czy pisania. Odróżniają stronę lewą od prawej.

Ulubioną formą działania sześciolatka jest zabawa. Obserwuje się w tym wieku gwałtowny ruch, zwłaszcza u chłopców. Dziecko coraz częściej zwraca uwagę na efekt własnych działań i przeżywa radość z osiągnięć ruchowych. Naturalna aktywność fizyczna malucha jest podstawą do kształtowania się nawyków widzenia, słuchania, twórczości.

Każde dziecko powinno mieć okazję do swobodnego ruchu. Do biegania huśtania się, jeżdżenia na rowerze, pływania czy wspinania się po drabinkach. Nie należy ograniczać ani jego aktywności ruchowej ani tłumić naturalnej skłonności do doświadczania różnych rodzajów ruchu, jeśli nie jest to konieczne. Pozwólmy dziecku wypróbowywać własne możliwości. Ruch sprzyja rozwojowi na wszelkich płaszczyznach.

Szósty rok życia kończy średnie dzieciństwo (wiek przedszkolny), a rozpoczyna późne (młodszy wiek szkolny).

Rozwój fizyczny. Co obserwujemy?

- dziecko ubiera się samodzielnie. Zautomatyzowały się już takie czynności jak zawiązywania sznurowadeł butów, zapinania guzików, posługiwanie się łyżką, grzebieniem, ołówkiem.
- Chód sześciolatka jest równomierny i ukierunkowany, o dłuższym kroku, choć niektóre 6-latki jeszcze czasem chodzą szurając. Sposób poruszania się jest jednak generalnie podobny do chodu człowieka dorosłego.
- Dziecko 6-letnie wciąż doskonali tzw. ruchy lokomocyjne. Dziecko jest coraz bardziej sprawne, chociaż brakuje mu jeszcze elastyczności i zdolności przewidywania skutków działalności ruchowej.
- Wyraźnie zaznaczona jest mineralizacja kości nadgarstka. Dzięki temu 6-latek sprawnie rysuje i maluje.
doskonali się umiejętność zachowania równowagi podczas ruchu (równowaga dynamiczna) oraz równowagi statycznej (np. stanie na jednej nodze)
- ruchy stają się płynne i skoordynowane. U sześciolatków występuje automatyzacja niektórych prostych ruchów: marszu, biegu, podskoków. Sprzyja to płynności i swobodzie, która pozwala dziecku łatwiej łączyć je z innymi ruchami.
- doskonali się sprawność grafomotoryczna (motoryka mała) – ręce „przygotowują się” do rozpoczęcia nauki pisania, lubi zabawy ruchowe, ale może się szybko męczyć,
- nie boi się ryzyka, nie myśli o niebezpieczeństwie,
- ma czasem problemy z koordynacją ruchową,
- zapina guziki bez kontroli wzroku (kieruje ruchami rąk),
- jeździ na dwukołowym rowerze,
- Lubi rysować, prawidłowo trzyma ołówek, przestrzega właściwych kierunków kreślenia, nie naciska zbyt mocno lub lekko ołówek na papier.
- w rysunkach obserwuje się udoskonalony schemat (bez zachowania proporcji, wielkości i stosunków przestrzennych), dziecko umie rozplanować rysunek,
- lubi zabawy ruchowe. Chętnie biega, skacze, bawi się piłką.
- Nie potyka się, sprawnie wchodzi i schodzi po schodach.

Rozwój społeczny sześciolatka

- Sześciolatek jest żywo zainteresowany uczestnictwem w społecznym kontekstach, ale dostrzega - i ceni - swoją niezależność i samodzielność. Ponieważ ma swoje zdanie i dąży do coraz większej niezależności, relacje te mogą przebiegać dość... dynamicznie – sześciolatek potrafi naprawdę być zbuntowany.
- Dziecko dąży do tego, by mieć dobre relacje zarówno z rówieśnikami, jak i z rodzicami. Sześciolatek chętnie współdziała w grupie rówieśników, umie podporządkować się regułom zabawy i poleceniom. około 6. roku życia, pojawiają się zabawy zespołowe, które integrują maluchy wokół wspólnego celu. Sześciolatki powoli zaczynają integrować się i tworzyć grupę (zespół), a nie zbiór jednostek.
- Przyjaźń jest dla niego ważna – największą sympatią obdarza jedną czy dwie osoby, „najlepszych przyjaciół”.
- Sześciolatek nie ma jeszcze poczucia przynależności do grupy, a także poczucia lojalności w stosunku do koleżanek i kolegów, dlatego dzieci skarżą wzajemnie na siebie i bardziej zależy im na opinii nauczyciela niż kolegów.

- Coraz bardziej interesuje go udział w zorganizowanych grach, przynależność do drużyn, spotkania z rówieśnikami. Pociąga go gra zespołowa, niemniej może mieć problem ze współpracą, ponieważ wciąż żywa jest w nim potrzeba rywalizacji i zwycięstwa.
- Wciąż woli bawić się z dziećmi ich własnej płci.
- Dziecko jest dość egocentryczne. Na razie jego punkt widzenia, potrzeby i oczekiwania to jedyne wytyczne. Ma trudność z zauważaniem potrzeb i preferencji innych.
- Ma coraz większą świadomość moralną – wie, co jest dobre, a co złe. Niestety jednak czasem potrafi się zapędzić i potraktować kogoś ostro czy niesprawiedliwie. Nie należy przeceniać sześciolatka – rodzice wciąż powinni modelować zachowania i korygować te, które są po prostu niepoprawne (zastraszanie, izolowanie innych, agresja).
- Sześciolatek ma skłonność do egocentryzmu, przestrzegania rytuałów, agresji, buntu i drażliwości.
- Coraz lepiej rozumie zasady i łatwiej odnajduje się w różnych społecznych kontekstach.
- Dziecko w tym wieku jest jeszcze bardzo egocentryczne i nie troszczy się w zabawie o wspólne dobro.
- U dziecka 6 - letniego, w wyniku oddziaływania bodźców i sytuacji społecznych zaczynają się kształtować trwałe dyspozycje związanych z motywacją, światopoglądem, postawami czy sposobem zachowania.
- Obserwujemy rozwój uczuć społecznych, rozwój umiejętności współdziałania.
- Dziecko sześciolatnie ma jest chwiejne emocjonalnie i dość chimeryczne. Zdarza się, że popada w skrajne emocje. Bardzo szybko zmienia uczucie przyjaźni we wrogość. Ponieważ jest przy tym otwarte, nieskrępowane i dość ekspresyjne – możecie tego doświadczać dość często. Na przykład zaraz po „kocham cię” dziecko wykrzykuje „nienawidzę cię”. I co z tym robić? Przede wszystkim wykazać się cierpliwością – takie ekscesy na tym etapie rozwoju są niestety jak najbardziej normalne. To efekt nie dojrzałości układu nerwowego i niewykształconych jeszcze procesów hamowania – dziecko jest bardzo pobudliwe. Dlatego też nawet słabe bodźce mogą wywołać zarówno przykre, jak i przyjemne stany emocjonalne. Emocje mają charakter przejściowy.
- U 6-letniego dziecka wciąż obserwuje się potrzebę rywalizacji i odnoszenia zwycięstwa. Dziecko chce być we wszystkim najlepsze, najszybsze, najsilniejsze i w ogóle. Ma najlepszego tatę, mamę i psa. W ogóle wszystkiego, co najlepsze, ma najwięcej.
- Dziecko bardzo często winą za niepowodzenia obwinia... mamę. Bywa, że kontakty mamy i jej ukochanego sześciolatka na tym etapie pogarszają się kontakty.
- Dziecko sześciolatnie bardzo źle znosi nie tylko niepowodzenia, ale nie umie także przyjąć krytyki i kary.

Co powinien umieć sześciolatek?

Sześciolatek powinien umieć:

- doprowadzić rozpoczęte czynności do końca oraz podejmować się prób pokonywania napotkanych trudności.
- odnajdywać się w nowych sytuacjach,
- reagować adekwatnie do okoliczności.
- przestrzegać zasad i norm ustalonych w grupie przedszkolnej,
- umieć współpracować w grupie.